

Curtea de Conturi: Prejudicii de peste 206 milioane de lei, în urma verficarilor realizate, în 2024, în domeniul achizitiilor publice

Curtea de Conturi a constatat prejudicii de peste 206 milioane de lei, în urma verficarilor realizate anul trecut, în domeniul achizitiilor publice, motiv pentru care institutia recomanda "asanarea legislatiei privind achizitiile publice si corectarea deficientelor identificate în modul de reglementare specific".

"Curtea de Conturi a constatat abateri de la legalitate în domeniul achizitiilor publice la mai mult de jumatate dintre entitatile auditate în anul 2024 (58,12%), ponderea entitatilor cu abateri în acest sector fiind în crestere comparativ cu anii anteriori (43,63% în anul 2023 si 39,99% în anul 2022)", se mentioneaza în raport.

Privind constatarile Curtii de Conturi a României în domeniul achizitiilor publice, în anul 2024, în cazul a 791 de entitati publice, din totalul celor 1.361 verificate, auditorii au constatat, cumulat, 2.325 de abateri de la legalitate în domeniul achizitiilor publice, dintre care: 605 în etapa de planificare/pregatire a procedurii de atribuire; 375 în etapa de organizare si derulare a procedurii de atribuire si 1.345 în etapa de post-atribuire/executie a contractului de achizitie, arata sursa citata.

"O consecinta a abaterilor mentionate a fost producerea de prejudicii în valoare totala de 206.029,84 mii lei. Domeniul de activitate în care au fost constatate, anul trecut, cele mai multe abateri de la legalitate în domeniul achizitiilor publice este administratia publica locala (95,35% din totalul prejudiciilor). Cele 2.325 de abateri de la legalitate identificate în anul 2024 în domeniul achizitiilor publice reflecta o crestere fata de anii 2018 (1.803 abateri), 2019 (2.073 abateri), 2021 (2.153 abateri), 2022 (1.981 abateri) si 2023 (1.255 abateri) si o scadere fata de anii 2017 (3.157 abateri) si 2020 (2.445 abateri, din care o mare parte au fost constatate în cadrul misiunilor de audit desfasurate la cererea Parlamentului, privind utilizarea resurselor publice în perioada starii de urgenta determinata de pandemie)", se mai precizeaza în comunicat.

Din analiza cauzelor si împrejurarilor care au condus la aparitia si înregistrarea abaterilor de la legalitate constatate în urma misiunilor de audit efectuate în anul 2024, fata de cele identificate de echipele de audit în perioada 2017 - 2023, rezulta faptul ca acestea se mentin si constau, în principal, în legislatia complexa si voluminoasa, în continua modificare si completare de peste 8 ani; lipsa de îndrumare metodologica; deficitul de personal si gradul de calificare în domeniul achizitiilor publice existent la nivelul institutiilor/autoritatilor publice, mentioneaza institutia.

"Alte cauze rezida în comunicarea defectuoasa între compartimentele interne implicate în procesul de achizitie publica, cât si între factorii decizionali si personalul de executie; cunoasterea si aplicarea incorecta a legilor si a celorlalte reglementari aplicabile în domeniul achizitiilor publice; lipsa procedurilor interne referitoare la realizarea si monitorizarea achizitiilor derulate la nivelul institutiei/autoritatii publice, precum si o monitorizare defectuoasa a derularii contractelor de achizitie publica.", se mai precizeaza în document.

Curtea de Conturi are rolul de a audita si evalua modul în care entitatile publice desfasoara procesele de achizitie, identificând riscurile asociate, neregulile si eventualele deficiente din sistem, conform comunicatului.

"Prin rapoartele sale, Curtea ofera recomandari pentru îmbunatatirea procesului de achizitie publica, prevenirea fraudelor si reducerea vulnerabilitatilor administrative. În vederea îmbunatatirii functionarii sistemului de achizitii publice în scopul utilizarii eficiente a fondurilor publice, Curtea de Conturi recomanda Comitetului interministerial pentru achizitii publice o analiza a cadrului legislativ, pentru identificarea si corectarea vulnerabilitatilor în modul de reglementare a procesului de achizitie publica.", sustin reprezentantii institutiei.

De asemenea, Curtea recomanda eliminarea din legislatia nationala a prevederilor care nu sunt obligatorii potrivit directivelor europene, în vederea corectarii si prevenirii inconsecventelor legislative.

Printre alte recomandari ale Curtii se afla: asumarea de catre Secretariatul General al Guvernului a rolului de coordonator al domeniului achizitiilor publice, precum si realizarea si punerea în functiune a unui sistem informatic integrat prin extinderea interconectarilor Sistemului Electronic de Achizitii Publice (SEAP), care sa permita accesul usor la informatii si documente disponibile în bazele de date ale institutiilor cu care Autoritatea pentru Digitalizarea României a încheiat protocol, referitoare la operatorii economici/autoritatile contractante/entitatile contractante înregistrate în SEAP.

Pe lista de recomandari sunt trecute: accesul liber si transparent la bazele de date existente la nivelul Ministerului Finantelor, astfel încât persoanele interesate sa fie informate cu privire la preturile produselor/serviciilor/lucrarilor practicate de mediul de afaceri inclusiv în relatia cu sectorul public si reconfigurarea controlului ex-ante efectuat de Agentia Nationala pentru Achizitii Publice (ANAP) prin acordarea de suport autoritatilor/entitatilor contractante care nu dispun de personal specializat în domeniul achizitiilor publice si/sau au nevoie de sprijin pentru realizarea procesului de achizitie, precum si întarirea rolului Agentiei în domeniul îndrumarii metodologice.

Totodata, Curtea de Conturi recomanda întarirea controalelor/actiunilor de verificare efectuate de catre organe de control din cadrul ministerelor/unitatilor administrativ-teritoriale în domeniul achizitiilor publice si asigurarea accesului persoanelor interesate, cu respectarea regulilor GDPR, la toate datele referitoare la procesele de achizitie publica, prin intermediul unei platforme care sa permita vizualizarea si analiza întregului proces de achizitie publica.

Printre recomandari se afla cresterea rolului Oficiului National pentru Achizitii Centralizate în ceea ce priveste achizitiile de bunuri si servicii ce se achizitioneaza în sistem centralizat si înfiintarea de noi unitati de achizitii centralizate specializate pe domenii de activitate pentru realizarea achizitiilor publice la nivel local.

"Curtea de Conturi își propune sa contribuie la întarirea controlului ulterior (ex-post) în domeniul achizitiilor publice, la transparentizarea proceselor specifice acestui domeniu si sa dezvolte proceduri de verificare moderne, cu ajutorul unei aplicatii informatice bazata pe inteligenta artificiala. Curtea considera necesara atât o asanare a legislatiei în domeniul achizitiilor publice, dublata de intensificarea activitatii de îndrumare metodologica a ANAP, cât si de o asigurare a pregatirii continue a personalului de specialitate în acest domeniu si asigurarea transparente proceselor de achizitie publica", se mai precizeaza în comunicat.